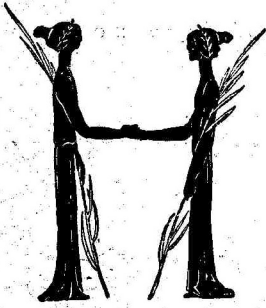

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΑΙ ΦΡΕΝΟΒΛΑΒΕΙΣ

ΤΡΕΛΛΑ—ὅπως καὶ ἡ μεγαλοφυΐα—εἶνε ἐν ἀπὸ τὰ χαρακτηριστικὰ τῆς ἀνθρώπινης ψυχῆς, εἶνε ἐπομένως λογικὸν καὶ πολὺ πιθανὸν νὰ ὑπάρξῃ κάποια σχέση μεταξὺ τῆς μιᾶς καὶ τῆς ἄλλης.

Ὁ ἀνθρώπινος ἐγκέφαλος ὁμοιάζει μὲ μηχανισμόν τοῦ ὁποῦν γνωρίζομεν τοὺς

γενικοὺς νόμους τοῦς ρυθμίζοντας τὴν κίνησίν του, ἀγνοοῦμεν ὅμως τὰς μικροτέρας λεπτομερείας.

Πολλοὶ μεγάλοι ἐπιστήμονες ἐπεχείρησαν νὰ σπουδάσουν λεπτομερῶς τὸν ἀνθρώπινον ἐγκέφαλον καὶ ἔγραψαν ἔργα περιπούδαστα, τὰ ὁποῖα ὅμως δὲν δύνανται νὰ θεωρηθοῦν παρὰ ὡς ἀπαρχαὶ ἐργασίας πολυπλόκου καὶ δυσχεροῦς.

Ἐὰν ἐρωτήσῃ κανεὶς τοὺς διευθυντὰς τῶν Φρενοκομείων ἂν μεταξὺ τῶν παραφρόνων τοὺς ὁποῖους νοσηλεύουν ὑπάρχουν καὶ καλλιτέχναι ἀξίας, θὰ λάβῃ ἀρνητικὴν ἀπάντησιν.

Δύναται τις νὰ συνάτησῃ ζωγράφους ἢ λογογράφους εἰς τὰ Φρενοκομεία, κανεὶς ὅμως ἀπὸ αὐτοὺς δὲν φαίνεται νὰ ἔχη ἀξίαν.

Ἐὰν εὐρεθῇ εἰς εἰς τοὺς διακοσίους ἢ τοὺς τριακοσίους, πρέπει νὰ θεωρηθῇ ὡς ἐξαιρέσις τοῦ γενικοῦ κανόνος.

Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον εἶνε πολὺ περίεργον καὶ ἀξίον ἴσως ἰδιαιτέρας σπουδῆς καὶ μελέτης, εἶνε ἡ ὑφισταμένη ὁμοιότης μεταξὺ τῶν σχεδιασμάτων τῶν τρελλῶν καλλιτεχνῶν καὶ τῶν δοκιμίων ἐκείνων, οἱ ὅποιοι εἶνε πρωτόπειροι ἀκόμη.

Αἱ ζωγραφίαι π. χ. τῶν παραφρόνων σχεδιαστῶν ἢ

ζωγράφων ὁμοιάζουν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον μ' ἐκείνας ποὺ κάμνουν τὰ μικρὰ παιδιὰ εἶνε χονδροειδεῖς, ἀκαλαίσθητοι καὶ—τὸ κυριότερον—στεροῦνται ἐμπνεύσεως.

Ὁ Ἰταλὸς καθηγητὴς Φερράρι ἔχει συλλέξει ἀρκετὰ «ντοκουμέντια», ἀρκετὰ δηλαδὴ δοκίμια παραφρόνων καλλιτεχνῶν.

Εἰς βλῆξ ἔχει ζωγραφίσει τέσσαρας ἵππους, ἕκαστος τῶν ὁποῖων ἀποτελεῖται ἀπὸ ἐπτὰ γραμμῆς.

Ἐὰν δὲν ἦτο γραμμένον ἀπὸ κάτω δι' ἡ ζωγραφία αὐτῆ παριστᾷ ἵππους, θὰ ἐδουκολεῖτο κανεὶς νὰ τοὺς ἀναγνωρίσῃ. Ὁ φιλοτεχνήσας αὐτὴν καλλιτέχνης ἔχει θέσει τὴν ὑπογραφήν του κατὰ τὸ... κινεζικὸν σύστημα, ὅπως δηλαδὴ θὰ ἐφαίνετο μέσα εἰς ἓνα καθρέπτην. Τὴν ἴδιαν συνθήκειαν εἶχε καὶ ὁ Λεονάρδος δὺ Βίντσι.

Ἐνας ἄλλος, πάσχων ἀπὸ «μυστικὴν μελαγχολίαν», ἔχει ζωγραφίσει δύο ἀνθρώπους ἐντελῶς ὁμοίους μ' ἐκείνους ποὺ σχεδιάζουν οἱ μικροὶ μαθηταὶ τῶν δημοτικῶν σχολείων ἐπάνω εἰς τὰ τετραδία καὶ τὰ βιβλία τῶν.

Ἐπάρχουν ἐν τούτοις καὶ παράφρονες καλλιτέχναι, οἱ ὁποῖοι ἔχουν κάποιαν μεγαλειότητα ὁπωσδήποτε ἀξίαν.

Εἰς εἰς αὐτῶν ἔχει ζωγραφίσει ἓνα πίνακα παριστῶντα ἓνα παιδάκι, τὸ ὁποῖον παίζει μ' ἓνα σκύλλον. Ἡ ἔκφρασις τοῦ προσώπου τοῦ παιδιοῦ εἶνε φυσικωτάτη, ἐπίσης καὶ ἡ ἔκφρασις τῆς φυσιογνωμίας τοῦ ζώου ἔχει ἀπεικονισθῆ πολὺ καλά.

Ἴσως νὰ εἶνε οὗτος ὁ καλλίτερος ἀπὸ ὅλους τοὺς πίνακας ποὺ ἔχουν ζωγραφηθῆ ἀπὸ παράφρονος.

Ἄλλος παράφρων ἔχει σχεδιάσει μὲ τὴν πένναν κατὰ τοῦ ὁμοιάζει μὲ στρατιωτικὴν παρελάσιν, διότι φαίνονται πολλοὶ ἄνθρωποι ὀπλιωμένοι. Φυσιογνωμίαι δὲν φαίνονται διόλου, παρὰ μόνον κατὰ μᾶζαν πράγματα. Μερικοὶ φαίνονται ὡς νὰ κρατοῦν τρόπαια.

Ἐπάρχουν γλύπται τρελλοὶ, οἵτινες ἐπειδὴ δὲν εὐρίσκουν πρόχειρον μάρμαρον σχεδιάζουν μὲ ψύχαν ψωμιοῦ. Κάποιος ἔχει σχεδιάσῃ κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον μίαν σκηπὴν ληστείας, ὀλίγον χονδροειδῆ, ἀλλ' ὑποφερτὴν ὁπωσδήποτε.

B.

Γ Ν Ω Μ Α Ι

Ἡ καλλιτεχνία πολὺ ἀπέχει σήμερον ἀπὸ τῆς καταπτώσεως. Οἱ μεγάλοι καλλιτέχναι εἶνε σπάνιοι—ἀλλ' ἀνέκαθεν ἦσαν σπάνιοι—ἢ αἰσθητικὴ ὅμως τῶν πολλῶν εἶνε κατὰ πολὺ ἀνεπτυγμένη. Ἀπόδειξις ἡ μεγάλη ζήτησις τῶν καταλόγων, τῶν προγραμμάτων καὶ ἄλλων συναφῶν τῆς προόδου τῆς καλλιτεχνίας.

★

Ἡ μεμψιμοιρία εἶναι εἶδος ἠθικῆς ὀκνηρίας, μιὰ κατάρχεσις συγκινήσεων, ἐξασθενούσα τὸν ὀργανισμόν ὅπως συβαίνει διὰ πᾶσαν κατάρχεσιν. Ἡ δρᾶσις ἐνισχύει τὴν ἠθικὴν δύναμιν. Καὶ γενικῶς ἔχει παρατηρηθῆ, ὅτι οἱ πνευματικῶς ὀκνηροὶ λαοὶ εἶνε οἱ μόνου παραπονούμενοι διὰ τὴν ἀτυχίαν τῶν.

★

Ὅσον περισσότερας ἀσχολίας ἔχει τις, τόσοσιν βραδύτερον πρέπει νὰ τὰς ἐκτελῇ. Εἶνε ὁ μόνος τρόπος νὰ ἐπιτυγχάνῃ τελείως.

ΜΕΙΔΙΑΜΑΤΑ

— Δὲν μοῦ λέτε, ἐδιαβάσατε τὴν «Κόλασι» τοῦ Δάντη;

— Ὅχι, δὲν τὴν διάβασα, ἀλλὰ παντρεῦθήκα δύο φορὲς ἕως τῶρα.

★

— Δεσποινίς Φρόσω, ποῖα ἀπὸ τῆς δύο, σὺ ἢ δεσποινίς ἀδελφῆ σου, εἶνε μεγαλύτερη;

— Μεγαλύτερη εἶμαι ἐγώ, ἀλλὰ μόνον δύο μῆνες!

★

Ταξίδι τοῦ γάμου. Εἰς τὸ κουπέ.

Ἡ σύζυγος.— Ἄ, τί ὄραϊο ποῦ εἶνε τὸ ταξίδι τοῦ γάμου. Τέτοιαν ἀπόλαυσιν πρώτῃν φορὰν αἰσθάνομαι σὴ ζωῆ μου.

Ὁ σύζυγος.— Καὶ φαντάσου τί ὀρραιότερο θὰ εἶνε μιὰ μέρα μὲ τὰ ἀερόστατα.

— Ἄ ὄχι. Αὐτὰ δὲν θὰ περνοῦν ἀπὸ κανένα τοῦννελ.